

EBH/67/2015

Év

2015

Védett tulajdonság:

Nemzetiséghez tartozás

Diszkrimináció területe

Lakhatás

Diszkrimináció típusa

Közvetett hátrányos megkülönböztetés

Befejezőmód

Jogsértést megállapító döntés

A hatóság eljárását közérdekű igényérvényesítőként kezdeményező civil szervezet azt sérelmezte, hogy a bepanaszolt helyi önkormányzatnak a település egy meghatározott városrészére vonatkozó telepfelszámolási gyakorlata az ott lakókat társadalmi származásuk, vagyoni helyzetük, valamint nemzetiséghez való tartozásuk miatt annak a veszélynek teszi ki, hogy a telepfelszámolás következtében hajléktalanná válnak vagy a településen, illetve környékén található szegregátumokba kényszerülnek.

A hatóság a kérelemben foglaltak alapján eljárást indított a bepanaszolt önkormányzat ellen és vizsgálatot folytatott le az ügyben. Az eljárásban tényként volt megállapítható, hogy a közérdekű igényérvényesítő által megjelölt városrész szegregátumnak minősül. A hatóság e körben nem fogadta el az eljárás alá vont önkormányzat azon érvelését, miszerint az önkormányzat azért nem tudhatott a telepfelszámolással érintett személyek roma nemzetiséghez való tartozásáról, mivel nem vezet, és nem vezetett ilyen jellegű nyilvántartást az önkormányzati tulajdonban álló lakások bérlőivel kapcsolatban. Az eljárásban egyik fél sem vitatta, hogy a szóban forgó telepet az eljárás alá vont önkormányzat fel kívánja számolni és azzal kapcsolatban intézkedéseket tett. Az eljárás során megállapítható volt az is, hogy a szóban forgó területen található telep felszámolásának oka az ahhoz közeli stadion rekonstrukciója, a terület fennmaradó részét illetően pedig – az eljárás alá vont önkormányzat nyilatkozata alapján – az emberi méltósághoz, egészséges életkörülményekhez való jogot sértő életkörülmények felszámolása, illetve településfejlesztési, területrendezési feladatok teljesítése.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódot Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

A hatóság határozatában rögzítette, hogy az eljárás során nem vizsgálta külön-külön a stadionépítéssel érintett, illetve nem érintett területen elhelyezkedő ingatlanok bérlőinek, valamint a határozott, illetve határozatlan lakásbérleti szerződéssel rendelkező személyeknek a körét. A hatóság álláspontja szerint a telepfelszámolás hatása minden érintett vonatkozásában ugyanaz volt: a lakásbérleti jogviszony, amellyel a felszámolás alatt álló telepen rendelkeznek, a korábban bérleti szerződés alapján használt ingatlant illetően megszűnik, azt el kell hagyniuk, és az ezt követő időszakban a lakhatás megoldandó problémaként jelentkezik számukra. Mindezek alapján a hatóság álláspontja szerint a telepfelszámolással érintett személyek ügyei nem kezelhetők egyedi esetek pusztá összességéként, az eljárás alá vont önkormányzat által tett intézkedések ugyanis az ott lakókat tömegesen érintik. Ezt támasztotta alá például az a hatóság vizsgálata során feltárt tény, hogy az önkormányzat tudatosan törekedett a határozott idejű lakásbérleti szerződések számának csökkentésére, azokat a lejáratot követően nem hosszabbította meg és újabb határozott idejű szerződéseket sem kötött.

A hatóság döntésének meghozatala során vizsgálta, hogy a szóban forgó városrészt érintő telepfelszámolással kapcsolatban az eljárás alá vont önkormányzat rendelkezett-e konkrét intézkedési tervvel, különösen annak vonatkozásában, hogy az érintett személyek emberhez méltó lakhatását a telepfelszámolást követően hogyan kívánja biztosítani. E körben az eljárás során megállapítható volt, hogy az eljárás alá vont önkormányzat külön, célzottan e szegregátum felszámolására vonatkozó antiszegregációs programot (intézkedési tervet, a lehetséges következményeket és veszélyeket feltérképező hatástanulmányt) nem dolgozott ki és ezt a hatóság különösen aggályosnak tartotta. Az eljárás alá vont e mulasztása ugyanis azt eredményezte, hogy a szóban forgó városrészben élő személyek jövőbeli lakhatása, életkörülményei, gyermekeinek iskoláztatása bizonytalanná vált, a lakhatásuk körüli folyamatos bizonytalanság az emberi méltóságuk megsértésével járt.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

A telepfelszámolás megfelelő előkészítettségének és az annak veszélyei kivédésére tett intézkedések előzetes kidolgozásának vizsgálatán túl, döntésének meghozatala során a hatóság figyelembe vette a megvalósuló telepfelszámolással kapcsolatos konkrét, eljárás alá vont önkormányzat által tett intézkedéseket is. E körben értékelte például azt, hogy a bérlőknek felajánlott cserelakások több esetben nem voltak megfelelő minőségűek, az eljárás alá vont önkormányzat nyilatkozataiból is az tűnt ki, hogy azok nagyrészt alacsony komfortfokozatúak (komfort nélküliek) voltak. E körben értékelte továbbá a hatóság azt is, hogy a szóban forgó városrészben található ingatlanokra vonatkozó jogviszonyok számához viszonyítva az eljárás alá vont önkormányzat csupán néhány olyan esetről számolt be, amelyekben a bérlők sorsát maga is rendezettnek tekintette, mindazonáltal a közérdekű igényérvényesítő ez utóbbit is vitatta. A határozott idejű lakásbérleti szerződéssel rendelkezők esetében a hatóság értékelte azt a fent hivatkozott tényt is, miszerint az eljárás alá vont önkormányzat a határozott idejű lakásbérleti jogviszonyok számát folyamatosan csökkenti, ugyanakkor elfogadhatatlannak tartotta azt az érvelést, hogy az ezzel érintett személyek emberhez méltó lakhatásáért e szerződések megszűnését követően az önkormányzatot semmilyen felelősség nem terheli.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

Fentiekkel összefüggésben a hatóság határozatában utalt az önkormányzat szociális funkciójára is, mely a tulajdonosi feladatokon túl – a hajléktalanná válás megelőzésével összefüggő – többletkötelezettséget ró az önkormányzatokra. Ezzel összefüggésben a hatóság hivatkozott a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 13. § (1) bekezdésének 10. pontjára, mely szerint az önkormányzat területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása különösen a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok körébe tartozik. Fentiekből a hatóság álláspontja szerint az következik, hogy az eljárás alá vont önkormányzatnak a tulajdonosi feladatai és felelőssége mellett a szociális feladataira és szerepére, valamint ebből fakadóan az önkormányzati tulajdonban álló ingatlanokban élők lakhatásával kapcsolatos többletkötelezettségekre is figyelemmel kell lennie. Az eljárás alá vont önkormányzat nem hivatkozhat pusztán tulajdonosi jogaira és kötelezettségeire akkor, amikor egy körülbelül 900 személy által lakott szegregátumot számol fel. Az eljárás során megállapítható volt az is, hogy az eljárás alá vont önkormányzat a szóban forgó városrészt érintő telepfelszámolást anélkül kezdte meg, illetve folytatta, hogy azt megfelelően előkészítette, illetve annak következményeit és az ott élőkre gyakorolt hatását megfelelően felmérte volna, valamint az érintetteket egyértelműen, világosan, segítő módon tájékoztatta volna a lakhatással összefüggő valamennyi felmerült kérdéstről, és ennek során figyelembe vette volna az általában alacsony iskolázottságukat és szociális helyzetüket. A telepfelszámolás konkrét gyakorlatával kapcsolatban az eljárás során rendelkezésre álló információkból megállapítható volt az eljárás alá vont önkormányzatnak a szóban forgó városrészben élőkkel szembeni diszkriminatív eljárása.

Az eljárás alá vont önkormányzat az eljárás során úgy nyilatkozott, hogy a telepfelszámolás egyformán érinti valamennyi, a szóban forgó városrészben élő személyt, függetlenül a vagyoni, jövedelmi, társadalmi helyzetétől, vagy nemzeti, illetve etnikai hovatartozásától. A polgármester szerint ugyanis a bérelt ingatlan elhelyezkedése alapozza meg az érintettséget és az eljárás alá vont önkormányzat által tett intézkedések az adott területen lakó személyek összességére vonatkoznak.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmóddért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

Az Ebktv. 9. §-a szerint közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne. A törvény 9. §-hoz fűzött indokolás alapján a közvetett hátrányos megkülönböztetés lényege abban áll, hogy a megkülönböztetés látszólag semleges feltételen alapul, mégis egyes védett tulajdonsággal rendelkező személyeket lényegesen nagyobb arányban érint.

Fentiek alapján a hatóság megállapította, hogy a szóban forgó városrészben lakó személyek összességére vonatkozó látszólag semleges intézkedés – a szóban forgó területen található szegregátum felszámolása – a területen élők között statisztikailag lényegesen nagyobb arányú, a fent ismertetett kritériumokkal jellemezhető társadalmi származású, szegénységben élő, roma nemzetiséghez tartozó személyeket hozott hátrányos helyzetbe. E személyek pontosan meg nem határozható csoportja esetében ugyanis teljesen bizonytalan volt, hogy a telepfelszámolást követően a lakhatásuk milyen módon lesz biztosított, illetve arról az eljárás alá vont önkormányzat hogyan kíván gondoskodni. Reális és közvetlen veszélye merült fel ezért annak, hogy az érintett személyek a telepfelszámolás következtében hajléktalanná válnak vagy más, a városban lévő, illetve annak külterületén található szegregátumba kényszerülnek. A hatóság álláspontja szerint a fent vázolt lehetséges negatív következmények különösen súlyosak voltak, mivel a telepfelszámolással érintett személyek között sok volt a kiskorú, ami a gyermeki hajléktalanná válás, illetve gyermekek szegregátumba kényszerülésének a veszélyét is hordozta.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

Fentiekkel kapcsolatban a hatóság határozatában hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság LB-H-PJ-2010-185. számú határozatára, amely szerint a közvetett hátrányos megkülönböztetés törvényi tényállása mulasztással is kimeríthető. Fentiek alapján azzal, hogy az eljárás alá vont önkormányzat a szóban forgó városrészt érintő telepfelszámolást anélkül kezdte meg, illetve folytatta, hogy azt megfelelően előkészítette, illetve annak következményeit és az ott élőkre gyakorolt hatását megfelelően felmérte volna, azaz e konkrét telepfelszámolásra vonatkozóan intézkedési tervet nem dolgozott ki, illetve hatástanulmányt nem készített, mulasztást követett el. Ezzel összefüggésben az eljárás során megállapítható volt, hogy e mulasztás a területen lakó, a fent ismertetett kritériumokkal jellemezhető társadalmi származású, szegénységben élő, roma nemzetiséghez tartozó személyeket lényegesen nagyobb arányban hozta hátrányosabb helyzetbe, mint az önkormányzat egyéb területén ugyancsak önkormányzati bérleményben élő személyeket.

A továbbiakban a hatóságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az eljárás alá vont önkormányzat azon telepfelszámolási gyakorlata, amely a területen élők között statisztikailag lényegesen nagyobb arányban lévő, a fent ismertetett kritériumokkal jellemezhető társadalmi származású, szegénységben élő, roma nemzetiséghez tartozó személyeket hozta hátrányos helyzetbe az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggően, észszerűen indokolható-e. Az eljárás alá vont önkormányzat egyrészt a stadionrekonstrukcióra hivatkozott észszerű indokként. Ezzel összefüggésben a hatóság megállapította, hogy a közeli stadionnal kapcsolatos infrastrukturális beruházások elvégzése nem szolgálhat észszerű indokául annak, hogy a megvalósításához szükséges telepfelszámolást – konkrét intézkedési terv kidolgozása, illetve hatástanulmány elkészítése nélkül – oly módon hajtsák végre, amely az érintett személyeket a hajléktalanná válás vagy másik szegregátumba való kényszerű költözés veszélyének teszi ki. Az eljárás alá vont önkormányzat a telepfelszámolással kapcsolatban az emberi méltósághoz, egészséges életkörülményekhez való jogot sértő életkörülmények felszámolására is hivatkozott. Ezzel összefüggésben a hatóság arra a következtetésre jutott, hogy a szóban forgó telepnek a hatóság vizsgálatában feltárt módon történő felszámolása az emberi méltósághoz, egészséges életkörülményekhez való jogot sértő állapotok felszámolására való törekvés azért nem szolgálhatott észszerű indokként, mert egy megfelelő előkészítés, hatástanulmány, az érintettek bevonása nélkül történő telepfelszámolás önmaga céljával ellentétes, ugyanis pontosan azon következményekre vezet, illetve azon veszélyeknek teszi ki az érintetteket, amelyeknek az elkerülését célozza.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódot Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont önkormányzat a városrészt érintő telepfelszámolási gyakorlatával az érintett személyek körülbelül 900 fős, pontosan meg nem határozható csoportját társadalmi származásuk, kedvezőtlen vagyoni helyzetük, valamint roma nemzetiséghez tartozásuk miatt annak a veszélynek tette ki, hogy hajléktalanná válnak vagy más, a település bel- vagy külterületén található szegregátumba kényszerülnek. Az eljárás alá vont önkormányzat azzal, hogy a telepfelszámolást anélkül kezdte meg illetve folytatta, hogy azt megfelelően előkészítette, illetve annak következményeit és az ott élőkre gyakorolt hatását megfelelően felmérte volna, azaz e konkrét telepfelszámolásra vonatkozóan intézkedési tervet nem dolgozott ki, illetve hatástanulmányt nem készített, mulasztást követett el. Az eljárás alá vont önkormányzat ezzel az érintett személyekkel szemben közvetett hátrányos megkülönböztetést valósított meg. A hatóság ezért kötelezte az önkormányzatot, hogy a jogsértő állapotot szüntesse meg, ennek érdekében dolgozzon ki intézkedési tervet, melyben térjen ki arra, hogy az érintett városrészben élők lakhatási feltételeit – különös tekintettel az emberi méltóság és az egyenlő bánásmód követelményének tiszteletben illetve megtartására – a településen (az önkormányzat területén) hol és milyen körülmények között, valamint milyen pénzügyi források bevonásával kívánja biztosítani. A jogsértő állapot megszüntetése körében a hatóság kötelezte az önkormányzatot arra is, hogy – fentiekén túl – rövidebb határidővel dolgozzon ki egy másik intézkedési tervet is arról, hogy a telepfelszámolás következtében korábban már hajléktalanná vált, és a fent hivatkozott intézkedési terv elfogadásáig a telepfelszámolás által érintett személyek (lakáskiürítésre irányuló perrel érintettek, illetve akik jogcím nélkül tartózkodnak a szóban forgó városrészben található ingatlanokban, valamint akiknek a határozott idejű lakásbérleti szerződésük 2015. december 31-ig lejár és azt az önkormányzat nem hosszabbítja meg) emberhez méltó lakhatási feltételeinek biztosítása érdekében milyen konkrét lépéseket kíván tenni. A hatóság elrendelte továbbá a jogerős és végrehajtható – az eljárás alá vont adatainak kivételével anonimizált – határozatának nyilvános közzétételét 90 nappal az önkormányzat internetes honlapján a nyitólapról közvetlenül elérhető módon és a hatóság internetes honlapján. Végül a hatóság az önkormányzattal szemben 500.000,- Ft bírságot szabott ki.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

A szankciók alkalmazásakor a hatóság figyelembe vette, hogy az eljárás alá vont által tett intézkedések sorozata, illetve azok elmulasztása egyszerre nagyon sok személyt érintett hátrányosan, a folyamat hosszabb ideje tartott és olyan irányba mutatott, amely az érintettek oldalán jelentkező hátrányt állandósította, arra megoldást nem kínált. A szankció megállapítása során továbbá a hatóság arra törekedett, hogy a szóban forgó városrészben élő személyeket a telepfelszámolás következtében érő, illetve a jövőben fenyegető veszélyek, illetve hátrányos következmények hatásai de facto a lehető legminimálisabbra csökkenjenek.

Az eljárás alá vont a határozat felülvizsgálatát kérte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól.

A Bíróság a kérelmet a 6.K.33.048/2015/17. számú ítéletével elutasította és a hatóság határozatát hatályában fenntartotta.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.